

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/156895,W-Jedrzejowie-odslonieto-popiersie-pplk-Zenkterera-powstancawielkopolskiego.html>
2022-06-25, 06:59

W Jędrzejowie odsłonięto popiersie ppłk. Zenkterera, powstańca wielkopolskiego





27 grudnia 2021 r., w obchodzonym po raz pierwszy Narodowym Dniu Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego, w Jędrzejowie (woj. świętokrzyskie) odsłonięto popiersie dowódcy frontu zachodniego powstania, ppłk. Kazimierza Zenktelea, w latach 1939-1955 mieszkańca Jędrzejowa.

W uroczystości w parku miejskim przy ul. św. Barbary wzięli udział dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa dr Maciej Korcuć oraz Leszek Bukowski z Delegatury IPN w Kielcach.

Gospodarzem uroczystości był burmistrz Jędrzejowa Marcin Piszczek. IPN współfinansował wykonanie popiersia.



ppłk Kazimierz
Zenkteler (1884-1955)

Kazimierz Zenkteler urodził się 24 stycznia 1884 r. w Wojnowicach koło Buku w Wielkopolsce. Ukończył gimnazjum w Poznaniu, a następnie odbył roczny kurs w niemieckiej szkole podchorążych 5. Pułku Artylerii Ciężkiej. W 1906 r. został wcielony do wojska pruskiego.

W czasie I wojny światowej walczył w szeregach wojska niemieckiego na froncie zachodnim. W maju 1918 r. został ciężko ranny i jako inwalidę zwolniono go z armii niemieckiej. Był jednym z czołowych organizatorów przygotowań do powstania wielkopolskiego. W czasie powstania dowodził na froncie zachodnim, potem był dowódcą V Okręgu Wojskowego w Grodzisku Wielkopolskim.

W grudniu 1918 r. brał udział w obradach Polskiego Sejmu Dzielnicowego. W czasie wojny z bolszewikami 1920 r. dowodził VII Rezerwową Dywizją Piechoty. W grudniu tego roku objął dowództwo nad nowo powstałą 23. Dywizją Piechoty. Od 6 czerwca 1921 r. z polecenia władz Polski objął dowództwo sił powstańczych na Górnym Śląsku. Ratował przed klęską III powstanie śląskie, które wybuchło w nocy z 2 na 3 maja 1921 r. W styczniu 1922 r. został przeniesiony do rezerwy w stopniu podporucznika.

W latach 20. był członkiem Kapituły Orderu Odrodzenia Polski. Sam był odznaczony m.in. Krzyżem Srebrnym Orderu Wojskowego Virtuti Militari, Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Walecznych.

Po wojnie obronnej w 1939 r. został deportowany przez Niemców z Wielkopolski do Jędrzejowa. Od 1940 r. pracował w jędrzejowskim szpitalu i współpracował z ruchem oporu.

Po zakończeniu wojny pozostał w Jędrzejowie, mieszkał przy ul. Kieleckiej 10, gdzie w biedzie i zapomnieniu spędził ostatnie lata życia. Zmarł 22 stycznia 1955 r. Został

pochowany na cmentarzu parafialnym Św. Trójcy. W roku 2001 prochy płk. Zenktelera zostały przeniesione na cmentarz parafialny w Buku.

[Kazimierz Zenkteler „Warwas”. Broszura edukacyjna do pobrania](#)